

Säkylän kunta

Ristolan asemakaavan muutos ja laajennus

Maisema-analyysi

23.6.2026

Copyright © AFRY Finland Oy

AFRY Finland Oy:n projektinumero on 101026479-001.

Kannen kuva: Sokerijuurikaspelto. Näkymä Vinnarinhaaralta etelään kohti valtakunnallisesti arvokasta Köyliönjärven maisema-aluetta.

Kuvien pohjakartat: Maanmittauslaitoksen peruskartta-aineisto, avoin data 2025. Valokuvat AFRY Finland Oy.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	4
1.1	Työn tausta ja tavoitteet	4
1.2	Aineisto ja menetelmät	4
1.3	Selvitysalue	4
2	KULTTUURIYMPÄRISTÖ	6
2.1	Kulttuurimaisema	6
2.1.1	Kulttuurimaiseman kehitys	6
2.1.2	Valtakunnallisesti arvokas maisema	10
2.1.3	Maakunnallisesti arvokas maisema	11
2.2	Rakennettu kulttuuriympäristö	11
2.2.1	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö	11
2.2.2	Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö	12
2.2.3	Rakennuskanta	12
2.3	Muinaisjäännökset	16
3	MAISEMAN PERUSPIIRTEET	17
3.1	Maisemamaakunta	17
3.2	Maisemarakenne	17
3.3	Maisemakuva	18
3.3.1	Köyliönjärvi	20
3.3.2	Köyliönjoen laakso	26
3.4	Vesistöt	32
4	YHTEENVETO JA SUOSITUKSET	33
5	LÄHDELUETTELO	35
	LIITTEET	36

1 JOHDANTO

1.1 Työn tausta ja tavoitteet

Säkylän kunnassa sijaitsevan Ristolan alueelle on vireillä asemakaavan muutos ja laajennus alueen kehittämistä varten. Kaavan tavoitteena on luoda edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä laajentumiselle. Kaava on tullut vireille kunnan aloitteesta.

Osalla valtatie 12 eteläpuolista aluetta on voimassa teollisuusalueen asemakaava. Alueella ei ole voimassa olevaa yleiskaavaa. Voimassa olevassa Satakunnan maakuntakaavassa valtatie 12 eteläpuoli on pääosin osoitettu teollisuusalueeksi ja pohjoispuolelle on osoitettu sähköasema. Vireillä olevassa Satakunnan maakuntakaavassa 2050 valtatie 12 eteläpuoli on teollisuusaluetta ja pohjoispuoli on osoitettu teollisuustoimintojen kehittämisen kohdealueeksi. Teollisuusalue rajautuu valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen, joka ulottuu osin myös asemakaava-alueelle.

Ristolan asemakaava-alue rajautuu idässä, etelässä ja lännessä valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle, Köyliönjärven kulttuurimaisema (VAM030023) ja ulottuu myös pieneltä osin sen alueelle. Köyliönjärven kulttuurimaisema on myös maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema.

Tehtävänä on laatia asemakaavoitusta varten suunnittelualuetta laajempaa ympäristöä käsittelevä maisema-analyysi, jossa maisemarakenteen ja maisematyyppien tunnistamisen kautta todetaan reunaehdot muuttuvalle maankäytölle. Teollisuusrakennukset poikkeavat ympäristöstä mittakaavaltaan huomattavasti ja voivat erottua ympäröivien alueiden maisemakuvassa ja siten vaikuttaa Köyliönjärven kulttuurimaiseman arvoihin kielteisesti. Analyysin pohjalta on tarkoitus syventää maisemaan kohdistuvien vaikutusten arviointia sekä suojaviheralueen mitoittamista. Tavoitteena on turvata maisema-alueen arvojen säilyminen teollisuusalueen kehittyessä sekä maisemallisten vaikutusten vähentäminen.

1.2 Aineisto ja menetelmät

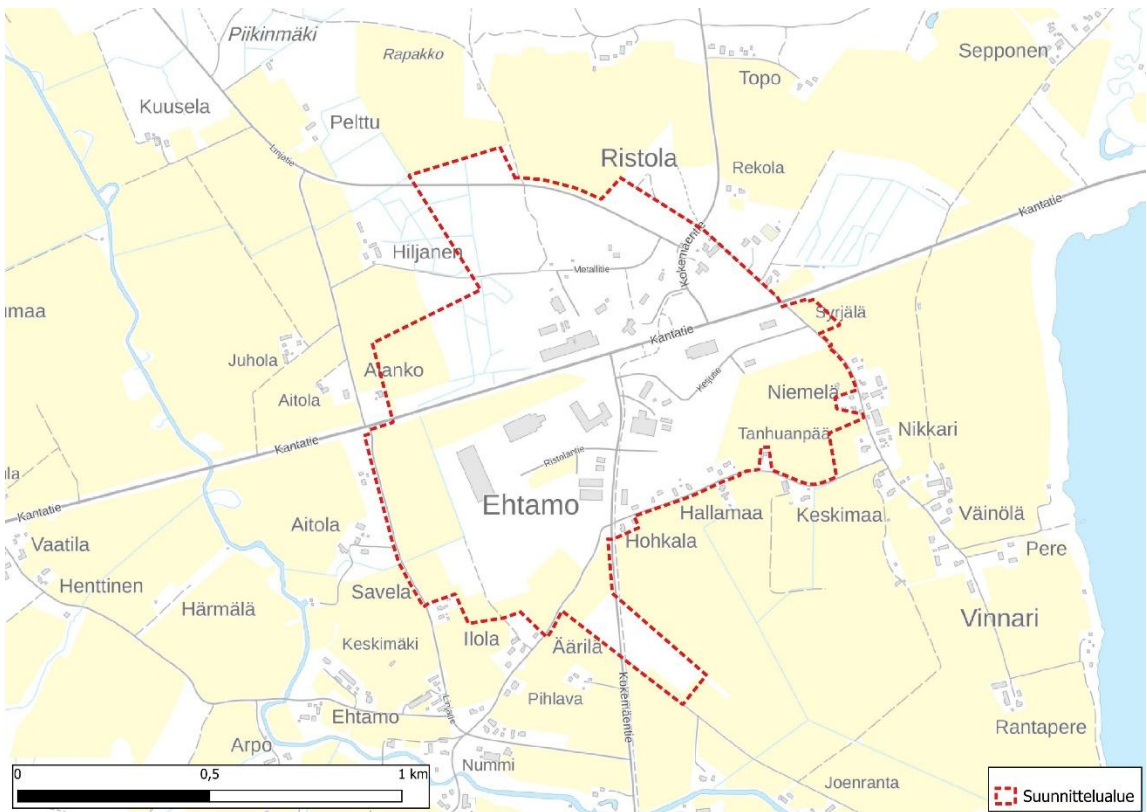
Selvitys on laadittu aiempien inventointien, vanhojen karttojen sekä ilmakuvien ja maastokäynnillä tehtyjen havaintojen pohjalta. Työ on tehty asiantuntija-arviona kootun lähtötiedon perusteella. Työssä on keskitytty tarkastelemaan asemakaava-alueen suhdetta ympäristöön ja arvokkaaseen maisema-alueeseen, ei niinkään asemakaava-alueen maisemaa.

1.3 Selvitysalue

Ristolan asemakaava-alue sijaitsee noin 12 kilometriä Säkylän keskustasta pohjoiseen, valtatie 12 ja Kokemäentien risteyksessä. Alueella sijaitsee olemassa olevia teollisuusrakennuksia sekä jonkin verran asutusta. Asemakaava-alue rajautuu maa- ja metsätalous-alueisiin. Selvitys on laadittu vireillä olevaa asemakaava-aluetta laajemmalle alueelle ja käsittää kaava-alueesta noin kahden kilometrin etäisyydelle sijoittuvat alueet, joille arvioidaan voivan kohdistua maisemallisia vaikutuksia. (Kuva 1-1 ja Kuva 1-2)

Kuva 1-1. Ristolan asemakaava-alueen sijainti on merkitty punaisella ympyrällä. Maisema-analyysi on laadittu laajemmalle alueelle, joka on esitetty karkeasti punaisella suorakai-teella.

Kuva 1-2. Ristolan asemakaava-alueen raja.

2 KULTTUURIYMPÄRISTÖ

2.1 Kulttuurimaisema

2.1.1 Kulttuurimaiseman kehitys

Köyliönjärven kulttuurimaisema on sekä historiallisesti että maisemallisesti arvokas kokonaisuus. Alueelta tunnetaan muinaisjäännöksiä kivikaudelta, rautakaudelta ja keskiajalta. Suomen historiassa Köyliönjärvi tunnetaan Pyhään Henrikiin ja Lalliin liittyvästä perimätiedosta, jonka mukaan talonpoika Lalli surmasi Piispa Henrikin vuonna 1156 Köyliönjärven jäällä. (Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2021)

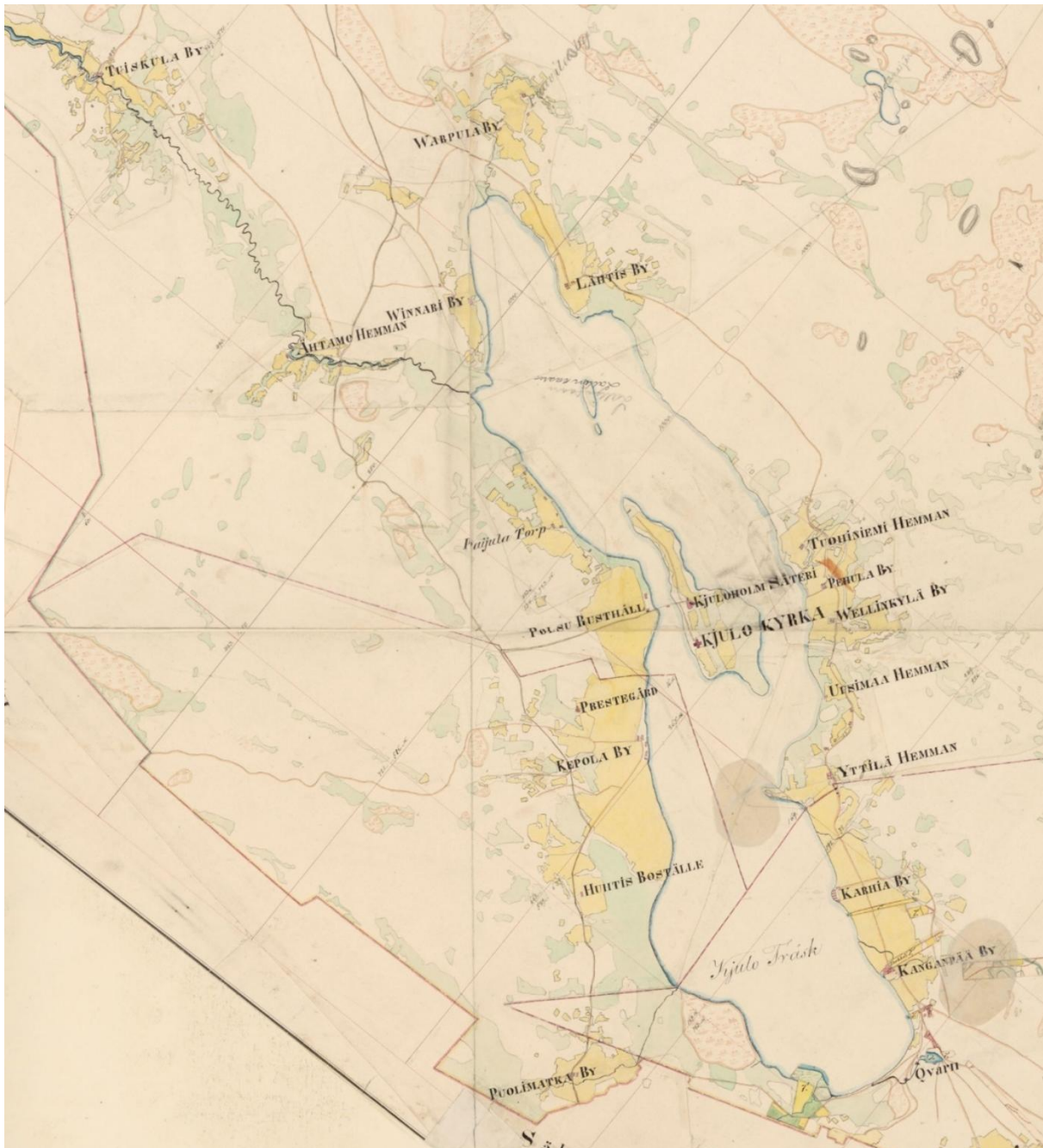
Asutus on jatkunut alueella yhtäjaksoisesti aina rautakaudelta saakka, mistä kertovat mm. Tuhkanummen ja Yttilän Otan kalmistot. Köyliönjärven rantoja viljeltiin jo varhain ja järven ympäristön asutus oli keskiajalla laajalle levinnyt. (Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2021)

Huovintien vesistöä ja harjujaksoa seuraava linjaus edustaa vanhinta, jo esihistorialliselta ajalta periytyvää linjausta. Yleinen tie siitä tuli viimeistään 1400-luvulla. Huovintie yhdistää 800–900 vuotta historiaa ja se onkin nimetty koko mitaltaan valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. (Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2021)

Alueella on 14 kylää, jotka mainitaan 1560-luvun veroluettelossa: Puolimatka, Huhti, Kepola, Yttilä, Karhia, Kankaanpää, Tuohiniemi, Peuhua, Vellinkylä, Vinnari, Varpula, Lähteenkylä, Paavila ja Tuiskula. Vielä 1700-luvulla useimmat kylät olivat pieniä muodostuen vain 2–4 talosta. Suurin kylä oli Kepola, jossa oli 17 taloa. Muita suuria kyliä olivat Kankaanpää ja Karhia. Vanhat ryhmäkylät hajaantuivat 1700-luvun lopulla toimitetun isojaon seurauksena vähitellen 1800-luvun kuluessa. Kankaanpäässä ja Karhialla talojen siirtoon vaikutti myös Köyliönjärven rannan eroosio, jonka vuoksi talot haluttiin kauemmaksi rannasta. Vuosisatainen maanviljely ja karjanhoito ovat muokanneet Köyliönjärven rannat alaviksi viljelymaiksi ja niityiksi. Köyliönjärven vedenpinta on vaihdellut vuosisatojen aikana voimakkaasti. Peltojen raivaaminen ja ojittaminen alkoivat nostaa veden pintaa jo keskiajalla, ja Kirkkokari jäi pitkäksi aikaa veden alle. (Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2021)

Ristolan lähialueella ovat 1800-luvulla sijainneet Vinnarin kylä, Ehtamo, luoteessa Tuiskula ja idässä Varpula sekä Lähteenkylä. Ristolan alueella vuoden 1847 pitäjän kartassa näkyvät Vinnarintie, Vinnarinhaara sekä nykyisen Kokemäentien sekä Salattimentien paikalla kulkenut Kepolaan johtava tie (Kuva 2-1). Vinnarin kylätontti on sijainnut lähellä rantaa. Lähempänä kaava-alueen kaakkoisnurkkaa on sijainnut kaksi taloa. Ehtamon suunnalla on ollut kolme taloa.

Maisema on ollut huomattavan paljon metsäisempää ja maisemakuva suljetumpi. Köyliönjärveä ympäröivät avoimet alueet ovat olleet huomattavasti nykyistä suppeampia. Pienialaiset pellot ovat sijainneet kylien ja talojen ympärillä, joen varsilla on ollut niittyjä. Olemassa ovat olleet Vinnarin ja Ehtamon rantapellot sekä peltoalue Ristolan pohjoispuolella. Jokisuiston niittyä on reunustanut metsä. Laajimmat viljelysalueet ovat sijainneet etelämpänä, lähellä Köyliön kartanoa järven keskiosassa. Kylien välissä on ollut laajoja metsämaita, ja tiet ovat kulkeneet pääosin metsässä.

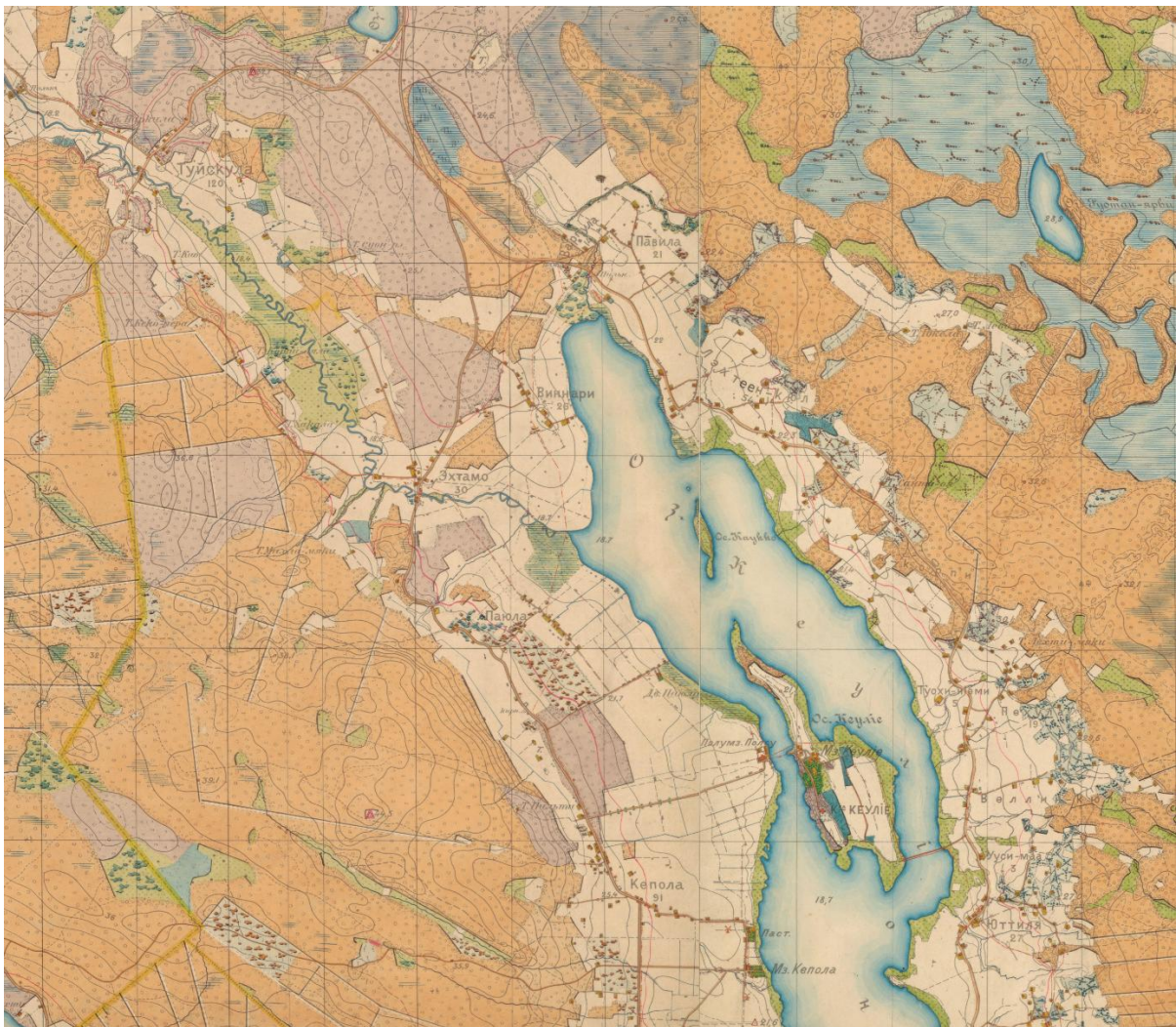

Kuva 2-1. Pitäjänkartasto vuodelta 1847. Kansallisarkisto.

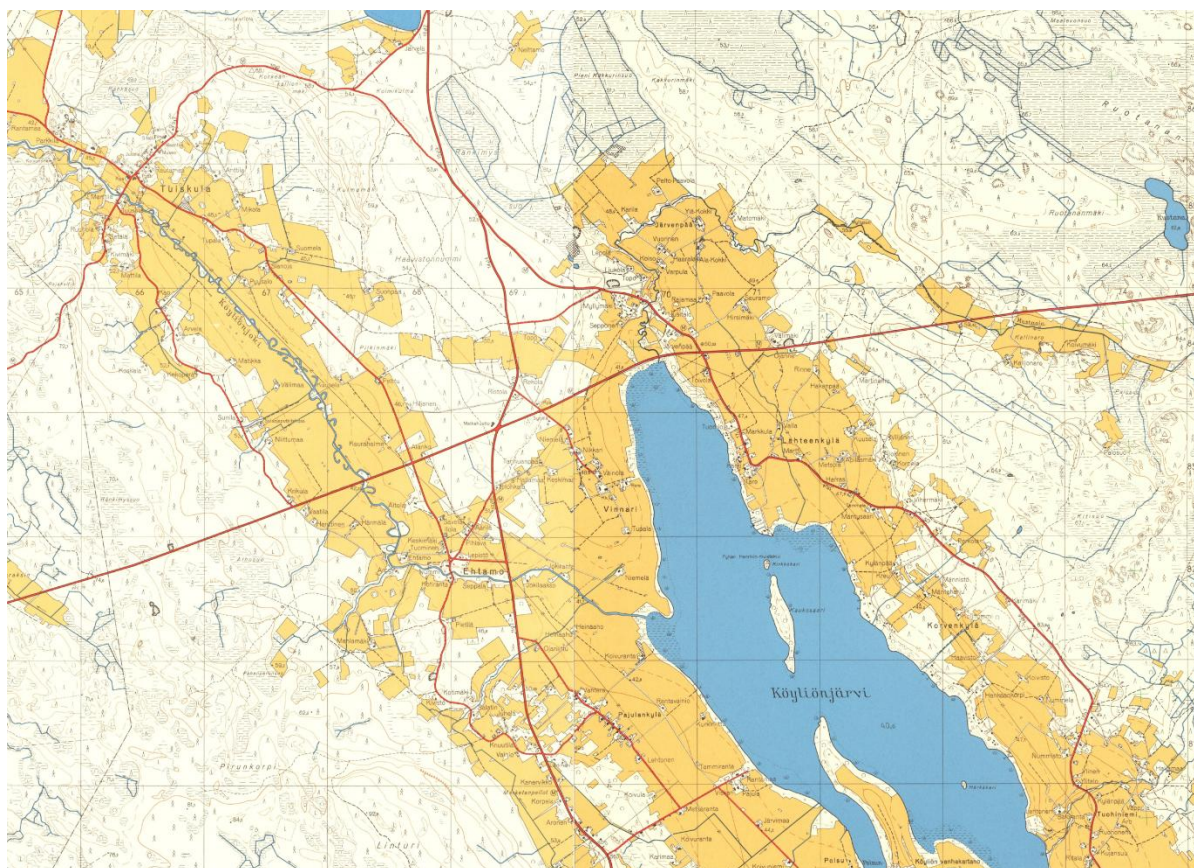
1900-luvun alkuun tultaessa maatalous oli kehittynyt siinä määrin, että pellot ovat katta-
neet suunnilleen nykyisen viljellyn alan (Kuva 2-2). Niittyjä on ollut ainoastaan paikoin
järven rannassa sekä Köyliönjoen varrella. Ristolan asemakaava-alueen etelä- ja lounais-
puolella on ollut edelleen metsää, vaikka Vinnarin sekä Ehtamon pellot ovat laajentuneet.
Vinnarin alueella asuinrakennukset ovat lisääntyneet niin Vinnarintien kuin Vinnarinhaaran
varsilla. Ehtamon suunnalla on nykyisen Salattimentien ja Linjatien risteykseen muodos-
tunut kylä.

Seuraavina vuosikymmeninä on Köyliönjoen varren niityt otettu viljelyyn ja yhtenäiset pel-
lot jatkuvat Tuiskulaan asti. Autoistuminen, liikenteen lisääntyminen sekä sähköistyminen
on johtanut uusien teiden sekä sähkölinjojen toteutukseen vuoteen 1962 mennessä (Kuva
2-3). Alueen halki kulkee nykyinen valtatie 12 ja Ehtolan kautta Kepolaan johtanut

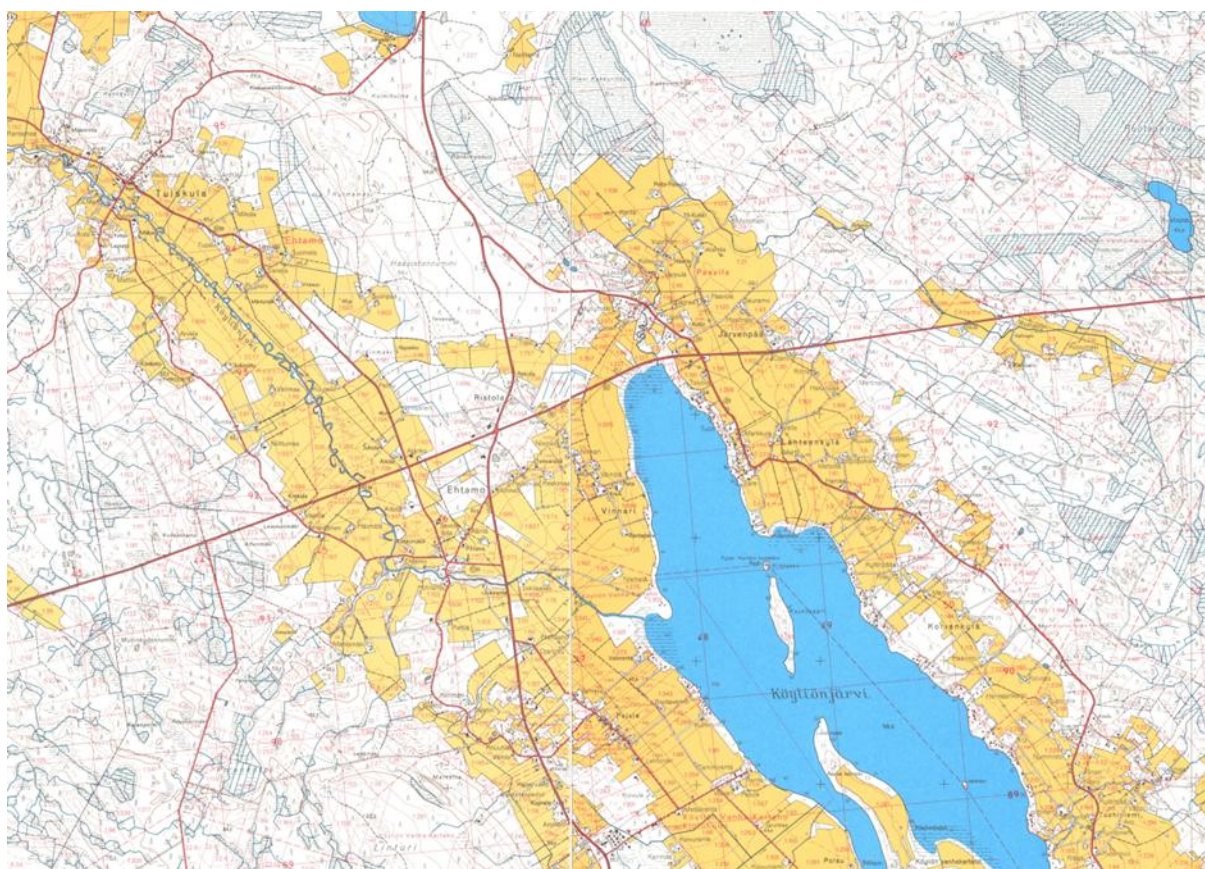
Nykypäivään tultaessa teollisuusalue on kasvanut ja tiestöä on täydennetty. Uusia asuinrakennuksia on rakennettu jonkin verran. Viljelysmaisemassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Kuva 2-2. Senaatinkartta 1902. Kansallisarkisto.

Kuva 2-3. Peruskartta vuodelta 1962. Maanmittauslaitos.

Kuva 2-4. Peruskartta vuodelta 1985. Maanmittauslaitos.

2.1.2 Valtakunnallisesti arvokas maisema

Köyliönjärvi on yksi Suomen 27 kansallismaisemasta, jotka ilmentävät maan eri osien kulttuuri- ja luonnonpiirteitä. Kansallismaisemille ei ole määritelty tarkkoja rajoja, eikä niillä siten ole lailla määriteltyä roolia esimerkiksi kaavoituksessa. Niillä on kuitenkin vahva symboliarvo ja yleisesti tunnustettu merkitys kansallisessa kulttuurissa, historiassa ja luontokuvassa. Kansallismaisemat ovat myös suosittuja retkeily- ja matkailukohteita. Monet niistä ovat nähtävyyksiä, joihin kohdistuvat muutokset pyritään pitämään vähäisinä. (Ympäristöministeriö 2022)

Köyliönjärven valtakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema reunustaa kaava-aluetta idässä, etelässä ja lännessä (Kuva 2-6). Maiseman arvotekijöitä ovat esihistorialliselta ajalta asti periytyvä kyläasutus, pitkään jatkunut maanviljely, merkittävä kartanokulttuuri sekä Lallin legendaan liittyvä kulttuurikerrostuma. Köyliönjärven saaret ovat arvokkaita ja omaleimaisia maisemakohteita, joilla on huomattavia luonto- ja kulttuuriarvoja. Köyliönjärven kulttuurimaiseman vanhimmat esihistorialliset muinaisjäännökset, kampakeraamiselle ajalle ajoittuvat kivikautiset asuinpaikat, sijaitsevat Köyliönjoen varressa. Rautakauteen ajoittuvia ruumis- ja polttokalmistoja tunnetaan puolestaan Köyliönsaaresta ja Köyliönjärven rannoilta. Köyliönsaari on tullut tunnetuksi Köyliön paikallisidentiteettiä ja suomalaista keskiajan myytistöä olennaisesti rakentaneesta Lallin legendasta. (Ympäristöministeriö 2021)

Kuva 2-5. Näkymä valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle etelästä Pispantien varrelta. Peltojen keskellä näkyy maatilán talouskeskus.

Köyliönjärveä ympäröivä asutus on ryhmittynyt lounaissuomalaiselle maaseudulle tunnusomaiseen tapaan ryhmäkylämäisiksi keskittymiksi ja haja-asutusnauhoiksi peltoalojen tuntumaan. Alueen maisemassa näkyy vanhojen maatilojen ohella sodanjälkeisiä asutustiloja. Avoimilla pelloilla sijaitsevat siirtolaistilat ovat usein tuuhean pensas- tai kuusiaidan ympäröimiä. Köyliönjärven itärannalla sijaitseva Kepolan kartano ja lounaisrannalla sijaitseva Puolimatkan kartano ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kartanokokonaisuuksia.

Valtakunnallisesti merkittävä Huovintie sijaitsee Köyliönjärven itärannalla noin 1,2 kilometriä itään selvitysalueelta. Huovintie on keskiajan huomattavimpiin kuulunut tie, joka yhdisti Kokemäenjoen suun kauppa- ja asutusalueen sisempään Euran-Säkylän-Köyliön asutusalueeseen ja Varsinais-Suomen jokiasutuksen latvoihin. Tien vesistöä ja harjujaksoa seuraava linjaus edustaa vanhinta, jo esihistorialliselta ajalta periytyvää linjausta. Tien varrelle jäävät vanhat kylät, Järvenpää-Lähteenkylä-Korvenkylä-Tuohiniemi-Yttilä-Karhia-Kankaanpää muodostavat Köyliönjärven valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen. (Museovirasto 2025b)

2.2.2 Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö

Satakunnan maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2023 inventoinnissa arvokkaaksi todettu Pajulan kylä sijaitsee noin 1,2 kilometrin etäisyydellä etelässä ja Tuiskulan kylä noin 2,5 kilometrin etäisyydellä luoteessa. (Ramboll, Satakuntaliitto 2023)

Pajulan kylässä Pajulanraitin ja Salattimentien varrella on säilynyt pienimuotoista, alkuaan kartanoiden ja muiden suurten tilojen alustalaisten mökkejä. Rakennuskanta on täydentynyt myöhemmin uudemmilla asuinrakennuksilla, mutta alue on säilynyt yleisilmeeltään pienipiirteisenä. (Ramboll, Satakuntaliitto 2023)

Tuiskula on keskiajalla Köyliönjoen varteen syntynyt kylä, jossa on säilynyt paljon torppariaikaista rakennuskantaa. Jussilan talon ympärille on 1860-luvun nälkävuosina rakennettu pitkä kiviäitä. Kansakoulurakennus on vuosisadan vaihteesta ja Tuiskulan työväenyhdistyksen talo vuodelta 1927. Alueen elinkeinohistoriasta kertovat Köyliön Vanhakartanolle aiemmin kuuluneet Tuiskulan mylly ja saha. (Ramboll, Satakuntaliitto 2023)

Köyliön kirkkosaari ympäristöineen on myös maakunnallisesti arvokas. (Ramboll, Satakuntaliitto 2023)

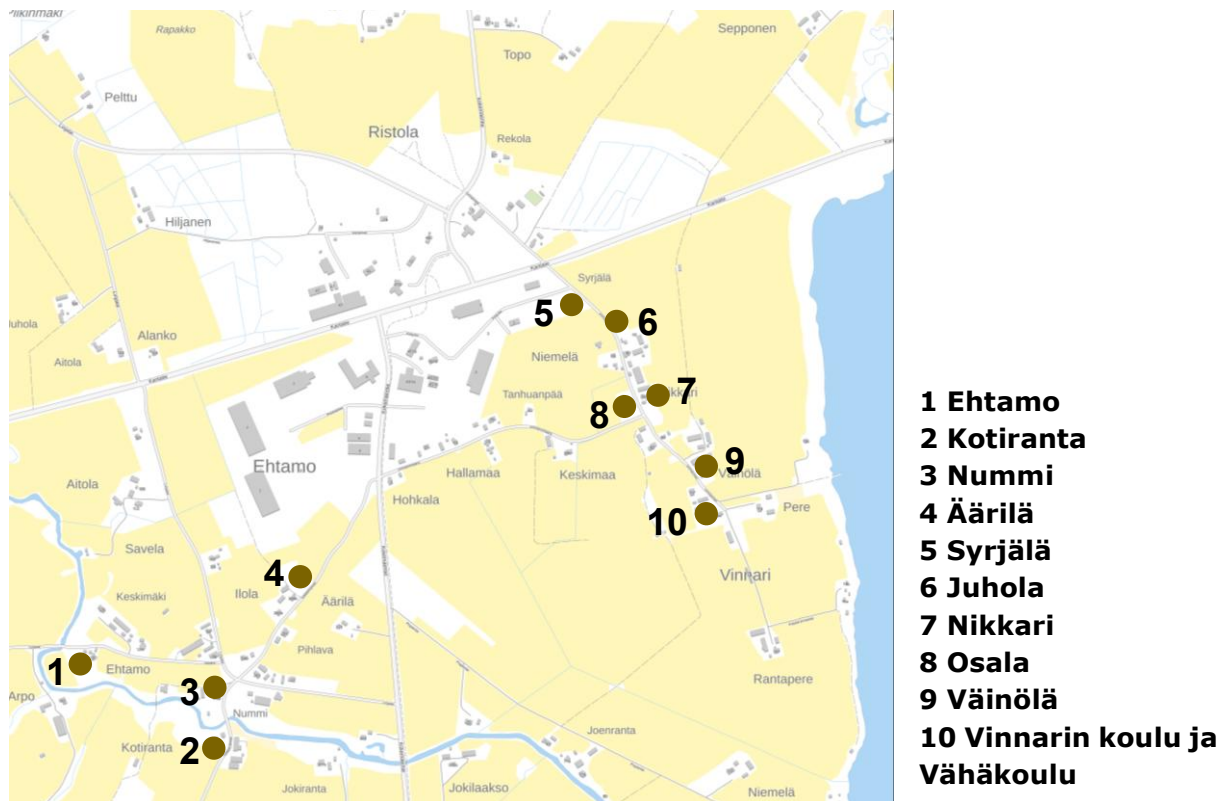
2.2.3 Rakennuskanta

Lähin rakennusperintörekisteriin merkitty rakennus on noin 4,5 kilometrin etäisyydellä Köyliönsaarella sijaitseva, vuonna 1752 rakennettu Köyliön kirkko, joka on suojeltu kirkkolailla. (Museovirasto 2025c)

Arvokkailla rakennetun kulttuuriympäristön alueilla sijaitsee niihin liittyvää vanhaa rakennuskantaa. (Ramboll, Satakuntaliitto 2023)

Vinnarin ja Ehtamon kylät ovat lähialueen vanhimpia, ja niissä on säilynyt jonkin verran rakennuskantaa eri aikakausilta. Vanhimmat rakennukset ovat 1800-luvulta. Säilynyttä rakennuskantaa on lisäksi niin 1900-luvun alusta kuin jälleenrakennuskaudeltakin. Alueella on laadittu rakennusinventointeja 1980-2000-luvuilla. Asemakaava-alueelta ja sen lähiympäristössä on mainittu kymmenen rakennuskokonaisuutta Satakunnan museon rakennusperintötietokannassa (Satakunnan museo 2025) (Kuva 2-7). Näiden lisäksi alueella on säilynyt muita vanhoja rakennuksia (kappale 3.3).

Tämä selvitys ei sisällä varsinaista rakennusinventointia, vaan rakennuksia on tarkasteltu osana kulttuuriympäristöä. Rakennusperintötietokannassa mainittujen rakennusten kunto on tarkistettu silmämääräisesti yleispiirteisellä tasolla.

Kuva 2-7. Satakunnan museon rakennusperintötietokannassa (PAKKI) olevat, vuosina 1980-2000 inventoidut kohteet Ristolan asemakaava-alueen läheisyydessä.

Ehtamo on mainittu rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkaana rakennuskokonaisuutena, joka ajoittuu 1880-1920-luvuille. Kyseessä on entinen Köyliön kartanon lamputoitila, joka itsenäistynyt 1923. Pihapiiriin kuuluvat luhti-varasto, piharivi, päärakennus sekä varasto. (Satakunnan museo 2025) Pihapiirin rakennukset ovat silmämääräisesti edelleen hyväkuntoisia. (Kuva 3-18)

Kotiranta on rakennettu vuonna 1926, ja se on mainittu maisemallisesti arvokkaana (Satakunnan museo 2025). Nykyisessä päärakennuksessa pidettiin matkustajakotia. Pihapiirissä mainitaan rakennukset papanrivi, päärakennus ja vaja. Tien toiselle puolelle valmistui vuonna 1955 navetta-suuli.

Nummi on mainittu rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokkaana (Satakunnan museo 2025). Höglamppan torppa oli jokirannassa, paloi, siirryttiin nykyiselle paikalle, tupa salvottiin ensin (hirressä vuosiluku 1820), pirtti tehty ennen 1870-lukua, väliin salvottu erikseen porstua (oli läpikuljettava) ja porstuaperäkamari. Vuonna 1937 uusittiin välikatto, laitettiin tiilikatto, betonisokkeli, uusittiin ikkunat isommiksi, muurit uusittiin. 1960-luvun alussa tehtiin pirtinperälle keittiö ja kamari, eteinen ja wc. Ikkunat uusittiin 1982 ja peltikatto laitettiin 1986. Luhti siirretty nykyisen navetan paikalta (oli tuvan nurkalla), päähän tehtiin puuvaja, ratashuone ja käymälä. Pihapiirissä mainitaan 1820-luvulla rakennettu luhti-puuhuone, 1928 rakennettu navetta ja päärakennus. Muut pihapiirin rakennukset on purettu jo ennen 1980-luvun inventointia. Rakennusten kunto on silmämääräisesti kohtalainen. (Kuva 2-8)

Kuva 2-8. Nummen päärakennus.

Äärilän asuinrakennus on vuodelta 1929 ja kunto mainitaan aiemmassa inventoinnissa kohtalaisena (Satakunnan museo 2025). Rakennuksen pihapiiri on pusikoitunut ja kulkuyhteys tieltä on kasvanut umpeen. Maalaamaton hirsirakennus on ollut pitkään tyhjillään ja se on huonokuntoinen.

Syrjälä oli rakennettu 1930-luvulla ja pihapiirissa on ollut päärakennuksen lisäksi sauna. (Satakunnan museo 2025) Rakennukset on purettu vuosien 2015-2020 välillä.

Juholan vanha päärakennus oli rakennettu 1870-luvulla (Satakunnan museo 2025). Rakennus oli määritelty purettavaksi jo inventointiraportissa. Rakennusta ei ole enää olemassa. Ilmakuvien perustella rakennus on purettu vuosien 2022-2025 välillä.

Nikkari ajoittuu 1800-1900-luvuille ja se on maisemallisesti arvokas (Satakunnan museo 2025). Pihapiiriin mainitaan kuuluvan päärakennuksen lisäksi kaksi aittaa. Päärakennus on rakennettu 1800-luvun lopulla. 1980-luvulla ikkunat uusittiin ja kamarista tehtiin sauna. Tontille valmistui uusi päärakennus 1950-luvulla. Nikkarin aitat ovat 1900-luvulta. Ne ovat sijainneet lähekkäin, mutta toinen on myöhemmin siirretty alkuperäiseltä paikaltaan. (Satakunnan museo 2025) Pohjoisempi aitta on ilmeisesti lautavuorattu ja se on kohtalaisessa kunnossa. Tiilikatto on säilytetty. Eteläistä aittaa on myöhemmin laajennettu lautarakenteisena ja katto vaihdettu peltiin. Laajennus näyttää hieman notkahtaneen. Aitan maali on haalistunut ja kulunut paikoin pois, räystäslaudoista osa puuttuu ja aitta näyttää huonokuntoiselta. (Kuva 3-9)

Osala on mainittu rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokkaana (Satakunnan museo 2025). Pihapiiriin ovat kuuluneet kesäasuntoja toiminut päärakennus, jossa toimi aikoinen myös osuuskauppa, sekä sauna. Päärakennus on purettu 2000-luvun alkupuolella. Jäljellä oleva sauna on huonokuntoinen.

Väinölä mainitaan maisemallisesti arvokkaana. Päärakennus on siirretty rannasta (Isotalon naapurista) 1800-luvulla. Vähäpere-Vähätaloksi oli kartanon lampuotitila. Pirtti on tehty myöhemmin (1880-l). Luhti on siirretty paikalle. Päärakennuksen puoleisessa päässä oli keittiö ja kamari, jotka purettiin 1950-1. Pihapiirissä mainitaan säilyneen päärakennuksen lisäksi luhtiaitan. Päärakennus näyttää silmämääräisesti hyväkuntoiselta. Päärakennuksen vieressä ollut luhtiaitta on purettu. (Kuva 2-9)

Vinnarin koulu ja Vähäkoulu on mainittu rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokkaana (Satakunnan museo 2025). Paikalla mainitaan olevan asuinrakennus ja asuinrakennus-talli. Rakennukset on rakennettu 1950-luvulla. Vaalea asuinrakennus on silmämääräisesti hyväkuntoinen ja siinä on mm. uusi profiilipeltikatto. Punainen rakennus on silmämääräisesti kohtalainen tai huonokuntoinen. Maali on paikoin kauhtunut, katto ruosteessa ja osa räystäskouruista puuttuu. (Kuva 2-10)

Kuva 2-9. Väinölän vanha päärakennus.

Kuva 2-10. Vinnarin koulu ja Vähäkoulu.

2.3 Muinaisjäännökset

Selvitysalueella sijainnut kiinteä muinaisjäännös Ristola 4 (mj tunnus 1000032200) on jäänyt osin rakennuksen alle. Arkeologisen inventoinnin yhteydessä aiemmin todettu kohde on sittemmin tutkittu, eikä alueella enää sijaitse muinaismuistolain rauhoittamia arkeologisia kohteita.

Selvitysalueen kaakkoispuolella sijaitsee muu kulttuuriperintökohde, Vinnari (mj tunnus 1000032201), joka on historiallinen kyläpaikka. Vinnarin kylä on ollut olemassa viimeistään vuonna 1548 ja vuoden 1688 maakirjakartalla kylään on piirretty kaksi taloa. (Kuva 2-6)

3 MAISEMAN PERUSPIIRTEET

3.1 Maisemamaakunta

Valtakunnallisessa maisemamaakuntajaossa selvitysalue kuuluu Lounaismaan Ala-Satakunnan viljelyseutuun. Lounaismaa on pääosin alavaa. Pohjoisessa Kokemäenjoen varsilla maasto on tasankoa, mutta etelässä korkeussuhteiltaan vaihtelevaa, murroslaaksojen ja ruhjeiden luonnehtimaa. Alue on muinaista merenpohjaa, joka on vasta 7500-4500 vuotta sitten alkanut kohota kuivaksi maaksi. Maisema vaihtelee rikkonaisesta saaristosta ja kumpuilevista, osittain paljastuneista kallioalueista laajoihin tasaisiin, viljaviin savikkoalueisiin, joilla kiemurtelevat joet. (Ympäristöministeriö 1993)

Ala-Satakunnan viljelyseutu on vaurasta viljelyaluetta, jossa on myös karuja, metsäisiä ja soisia syrjäseutuja. Muodoiltaan seutu on tasaista, mutta sen maisemassa erottuu voimakkaita erityispiirteitä, kuten lähes saareton Pyhäjärvi. Seudun poikki kulkevat Säkylänharjun – Kokemäenjokilaakson – Yyterin harjumuodostot. Karut suot ja metsät keskittyvät Pyhäjärven lounaispuolelle ja karuille kallioisille ja moreenisille vedenjakaja-alueille. Viljelymaat sijaitsevat viljavilla savikkoalueilla. Pääosa asutuksesta keskittyy viljavien savikoiden tuntumaan, jonne se on ryhmittynyt väljästi ja usein nauhamaisesti, paikoin ryhmäyksiksi. (Ympäristöministeriö 1993)

3.2 Maisemarakenne

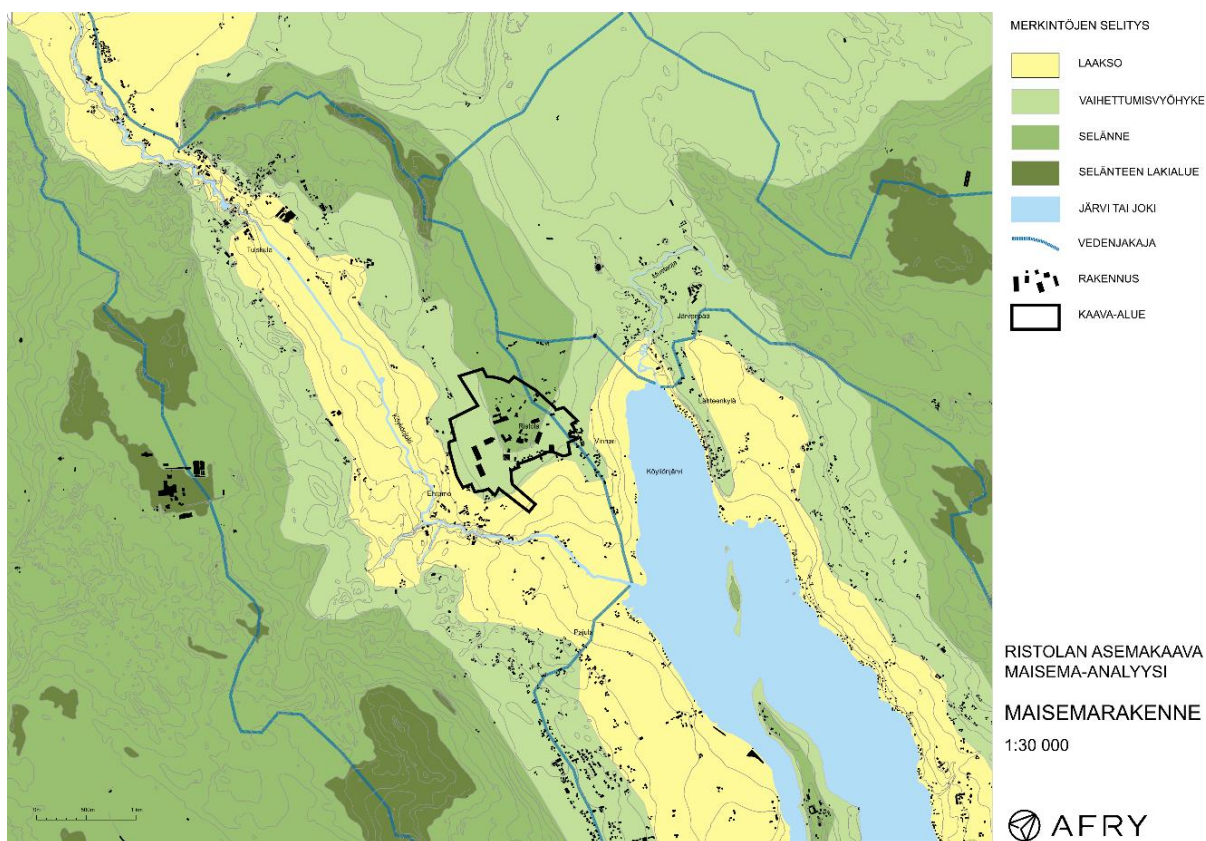
Selvitysalue sijaitsee mittavalla harjujaksolla, joka saa alkunsa etelästä Salpausselkien alueelta ja jatkuu Porin Yyteriin saakka. Harjujakso kulkee Köyliönjärven läpi muodostaen sen keskellä sijaitsevat saaret ja jatkuu järven pohjoispuolella laajempaan selänteeseen. Harjun molemmin puolin on kapea laakso, joita idässä ja lännessä reunustavat moreeniselänteet. (Kuva 3-1)

Köyliönjärven pinta on noin 41,5 metriä meren pinnasta. Köyliönjärven länsipuolinen moreeniselänne kohoaa noin 99 metriin meren pinnasta. Itäpuolinen moreeniselänne kumpuilee pienpiirteisesti ja sen kallioiset lakialueet ulottuvat noin 70 metriin meren pinnasta.

Ristolan asemakaava-alue sijaitsee harjumuodostuman leveällä ja suhteellisen loivalla lounaisrinteellä. Asemakaava-alueen korkeimmat kohdat sijaitsevat alueen pohjoisosassa, Kokemäentien ja Linjatien risteyksen tuntumassa. Maasto laskee kohti etelää ja länttä. Alimmat maastonkohdat sijaitsevat etelässä Kokemäentien itäpuolella.

Harjun alueella maaperä on hiekkaa ja vaihtuu sen ympärillä karkeaksi sekä hienoksi hiedaksi. Paikoin on pienialaisia savikkoja. Köyliönjoen rannoilla on myös hiesua ja jokisuulla saraturvetta. Pääosa asemakaava-alueen maaperästä on hiekkaa, etelä- ja länsiosassa karkeaa hietaa.

Alue kuuluu Köyliönjoen valuma-alueeseen, jonka vedenjakaja kulkee Ristolan asemakaava-alueen itäosassa Vinnarintien ja Kokomäentien paikkeilla. Pieni osa itäisestä alueesta kuuluu siten Köyliönjärven valuma-alueeseen.

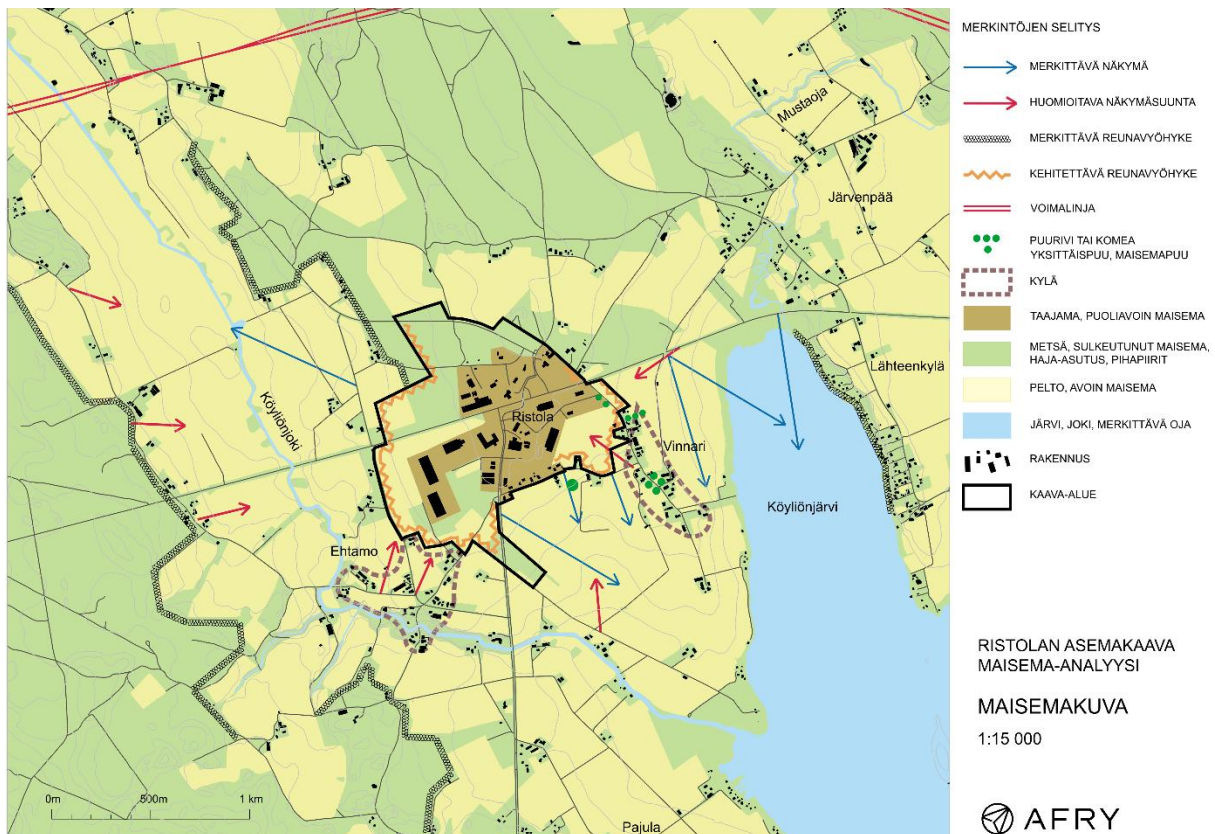

Kuva 3-1. Maisemarakenne. Kartta on myös raportin liitteenä 1.

3.3 Maisemakuva

Köyliönjärvi on vajoama-allas, jonka rantaviiva on ehyt ja selvärajainen, ja jonka maisemaa rikastavat hiekkapohjaiset Köyliönsaari (Kirkkosaari) ja Kaukosaari. Vuosisataiset maanviljely ja karjanhoito ovat muokanneet Köyliönjärven rannat alaviksi viljelymaiksi ja niityiksi. Intensiivisen maatalouden ympäröimän Köyliönjärven rannat ovat rehevöityneet vähitellen. Etenkin järven pohjoispäässä sekä Kirkkosaaren rannoilla on linnustollisesti arvokkaita ruovikkoalueita. Maisema-alueella esiintyy useita uhanalaisia eliö- ja kasvilajeja. (Ympäristöministeriö 2021)

Pitkänomaista Köyliönjärveä reunustaa alava järven suuntainen peltolaakso, jota reunustavat metsäiset selänteet. Peltomaisemassa avautuu laakson suuntaisia näkymiä sekä näkymiä järvelle (Kuva 3-4). Muodostuvia näkymiä rajaavat rannalla sekä teiden ja ojien varrella oleva puusto sekä pihapiirit rakennuksineen. Erityisesti järven itäranta on tiheästi rakennettua ja ranta on puustoinen. Pellot avautuvat vasta puustoisesta rantavyöhykkeen takana ja yhteys järvelle jää järven itäpuolen maisemakuvassa heikoksi (Kuva 3-5). Län-sirannalla rakennuksia on harvakseltaan pienissä ryppäissä ja rantapuusto keskittyy Köyliönjoen suulle ja järven pohjoispäähän. Muualla puustoa on rannalla vain harvakseltaan ja peltojen yli avautuu näkymiä järvelle. Kapea peltoaukea jatkuu luoteeseen laskevan Köyliönjoen varrella Tuiskulan kylään asti, jossa jokilaakso kapenee huomattavasti joen kulkiessa selänteiden välistä ja joen suuntaiset näkymät katkeavat. Asutus on laaksossa sijoittunut pääosin nauhamaisiksi rykelmiksi teiden varsille. Asemakaava-alueen läheisyydessä sijaitsevat kaakossa Vinnarin kylä ja lounaassa Ehtamon kylä. Hieman kauempana idässä sijaitsee Järvenpään kylä. Yksittäisiä asuinrakennuksia on siellä täällä peltoalueiden laidalla. Paikoin peltojen keskellä on maamerkkeinä vanhoja latoja tai maisemapuita. (Kuva 3-2)

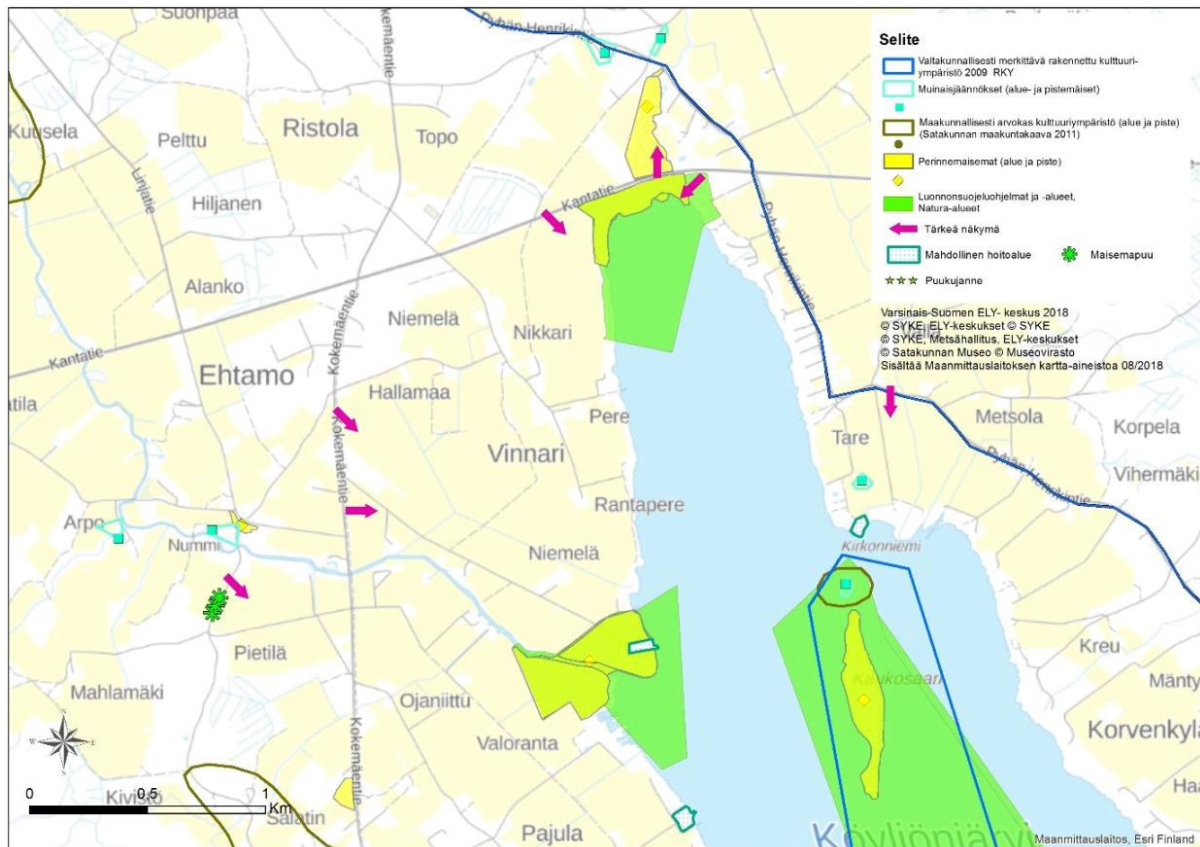
Kuva 3-2. Maisemakuva. Kartta on myös raportin liitteenä 2.

Pääosa asemakaava-alueesta on rakennettua teollisuusympäristöä nuorehkon talousmet-
sän painottuessa valtatie 12 pohjoispuolelle. Alueen reunoilla sijaitsee pienialaisia peltoja.
Asemakaava-alueen maisemakuva on teollisuusalueelle tyypillinen suurine halleineen ja
laajoine asfaltoituine pihoineen. Selvitysalueelta halkoo valtatie 12. Alueen keskiosassa por-
rastetun Kokemäentien liittymän ympäristössä korostuvat avoimet paahdealueet.

Kaava-alueella sijaitsevat asuinrakennukset sijaitsevat niin ikään nauhamaisesti Vinnarin-
haaran, Vinnarintien sekä Hiljasentien läheisyydessä. Rakennuskanta on eri aikakausilta.
Päärakennukset ovat pääosin 40-80-luvulta, osa on uudempia. Pihapiireissä on paikoin
vanhempia talousrakennuksia.

Ristolan asemakaava-alueen reunoilta avautuu vaihtelevia näkymiä ympäröiville viljelys-
alueille sekä paikoin järven suuntaan. Kaava-alueen pohjoispuolella on vain kapea pelto-
aukea ennen selänteen metsäisempiä maisemia ja näkymät jäävät lyhyiksi. Pohjoisessa ei
myöskään sijaitse arvokasta kulttuurimaisemaa. Pohjoisessa metsänreunassa on muutama
pihapiiri Kokemäentien lähistöllä, mutta pääosin alue on rakentamatonta. Pisimmät näky-
mät suuntautuvat kaakkoon Köyliönjärven suuntaan sekä luoteeseen Köyliönjoen suun-
taan. Näitä suuntia on tarkasteltu jäljempänä tarkemmin.

Köyliönjärven sekä Köyliönjoen maisemallisia arvoja ja maisemakuvaa on tarkasteltu myös
Varsinais-Suomen ELY-keskuksen raportissa: Lallin laitumilla, Köyliönjärven kulttuurimai-
seman hoitosuunnitelma. Maisemanhoitosuunnitelmassa korostuvat tärkeät lintualueet ja
perinnebiotoopit järven pohjoispäässä sekä Köyliönjoen suulla. Tärkeiksi näkymiksi on nos-
tettu näkymät järven pohjoispäässä sekä näkymät Kokemäentieltä järven suuntaan Risto-
lan asemakaavan eteläpuolella. (Kuva 3-3) (Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ym-
päristökeskus 2021.).

Kuva 3-3. Kartta Lallin laitumilla -raportista. Vihreällä on korostettu luonnonsuojeluohjelmien mukaiset alueet sekä Natura-alueet, keltaisella perinnebiotoopit. Turkoosilla on merkitty muinaisjäännökset ja tummansinisellä valtakunnallisesti merkittävä ja kellanvirkeällä maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö. Punaisilla nuolilla on osoitettu tärkeät näkymäsuunnat ja vihreillä tähtisymboleilla maisemapuut. (Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2021)

3.3.1 Köyliönjärvi

Idässä kaava-alue rajautuu osin järveä ympäröiviin viljelysalueisiin. Valtatien 12 ja Vinnarintien risteyksestä avautuu näkymä Köyliönjärven pohjoisosaan (Kuva 3-4). Rantapensaikon ylitse muodostuu näkymä järvelle. Vastarannalla sijaitsevan rantapuuston lomasta näkyvät paikoin tiheään toteutetut rakennukset. Itärannalla sijaitsevat pellot eivät näy maisemakuvassa. Puiden yllä erottuvat Korpilevonmäen tuulivoimalat.

Järven itärannalla on sekä loma-asutusta että ympärivuotista asutusta. Vastarannalta tarkasteltuna suoria näkymiä Ristolan teollisuusalueelle avautuu lähinnä pihoilta. Pyhän Henrikintielle kulkiessa pihapiirit sekä puusto peittävät näkymät kaava-alueen suuntaan. Vain paikoin tieltä voi nähdä hyvin kapean näkymän järven yli puuston lomasta. Nykyiset lähimmät teollisuusrakennukset erottuvat Vinnarin rakennusten ja puuston takaa jonkin verran. (Kuva 3-5).

Asemakaava-alueen kaakkoisosassa sijaitsevaa peltoaluetta reunustavat Vinnarintien ja Vinnarinhaaran varrella sijaitsevat rakennukset ja puusto. Peltoalueen pohjoisosasta avautuu suppea näkymä itään kohti järven pohjoispäätä. Etelän suuntaan näkymä on avarampi (Kuva 3-6). Kylän asutus ja puut peittävät pääosin näkymän itään sekä kaakkoon järven suuntaan. Pisimmät avoimet näkymät suuntautuvat kaakkoon Köyliönjärven suuntaan kaava-alueen kaakkoisosassa sijaitsevan Vinnarinhaaran varrelta. Kadun varrelta avautuu laaja peltomaisema, jonka päätteenä voi paikoin nähdä kapean näkymän myös järvelle.

(Kuva 3-7). Köyliönjoen varrella kasvillisuus sekä Pajulan kylässä kasvava puusto estävät pidempien laakson suuntaisten näkymien muodostumisen.

Teollisuusalueen laidalla oleva nykyinen suojapuusto koostuu männyistä, joiden latvukset sijoittuvat rakennusten yläpuolelle, eivätkä niiden rungot tarjoa näkösuojaa (Kuva 3-8).

Kuva 3-4. Näkymä valtatie 12 ja Vinnarintien risteyksestä kaakkoon. Taustalla häämöttää Köyliönjärvi sekä vastarannan asutus. Vasemmassa laidassa olevan ladon yllä erottuvat Korpilevonmäen tuulivoimalat.

Kuva 3-5. Idästä Pyhän Henrikintieltä avautuu vain hyvin rajatusti suppeita näkymiä järven yli. Vastarannalla etualalla näkyy Vinnarin maatalojen rakennuksia. Oikeassa reunassa erottuu niiden takaa hieman teollisuusrakennuksen kattoa Ristolan teollisuusalueella. Etäisyys teollisuusrakennuksiin noin 1,6 kilometriä.

Kuva 3-6. Näkymä kaava-alueen kaakkoisosassa sijaitsevan pellon pohjoislaidalta etelään. Keskellä kuvaa näkyy rakennuksia Vinnarinhaaran varrella.

Kuva 3-7. Näkymä eteläiselle peltoaukealle Vinnarihaaran keskivaiheilta, kaava-alueella sijaitsevan peltoaukean lounasosasta. Taustalla puiden lomasta häämöttää kapea näkymä Köyliönjärvelle. Idempää näkymää järvelle ei muodostu puuston takia. Pellon keskellä kasvaa maisemapuu.

Kuva 3-8. Nykyistä teollisuusalueen suojapuustoa kaava-alueen reunalta, Vinnarinhaalta nähtynä.

Vinnarintien ja Vinnarinhaaran varrella rakennuskanta on iältään vaihtelevaa ja alueella on muutamia komeita yksittäispuita sekä lyhyitä puukujia (Kuva 3-7 ja Kuva 3-10). Alueella on säilynyt vanhoja rakennuksia jälleenrakennuskaudelta ja joitakin myös 1900-luvun alkupuolelta. Laajennuksia ja uusia rakennuksia on rakennettu aina 1960-luvulta nykypäivään.

Vinnarintietä kylän läpi kulkiessa ympärillä oleva viljelysmaisema ei juuri hahmotu puuston ja rakennusten takaa. Paikoin avautuu suppea näkymä lähinnä länteen tai itään järvenrantapuustoon. Paikoin Vinnarintieltä luoteeseen katsottuna erottuvat teollisuusalueen nykyiset rakennukset (Kuva 3-12).

Kuva 3-9. Näkymiä Vinnarintieltä. Alueella on säilynyt jonkin verran vanhaa rakennuskantaa, joka on täydentynyt uudemmissa rakennuksilla. Alhaalla vasemmalla mustakattoinen Väinölän vanha päärakennus. Alhaalla oikealla tuijien takana Nikkarin aitta.

Kuva 3-10. Näkymiä Vinnarintieltä. Tien varrella on paikoin komeita yksittäispuita sekä puukujia.

Kuva 3-11. Vinnarinhaaran varrella sijaitseva vanha maakellari vasemmalla sekä vanha rakennus oikealla.

Kuva 3-12. Näkymä Vinnarinkylästä kohti Ristolan teollisuusaluetta. Oikealla puuston lomasta erottuu nykyinen teollisuusrakennus.

Kaava-alueen eteläosasta, Salattimentien ja Kokemäentien risteyksestä avautuu avara näkymä kohti viljelysalueita ja Köyliönjärveä (Kuva 3-13). Järvi hallitsee maisemakuvaa peltojen taustalla ja maisema hahmottuu perinteisenä maatalousmaisemana. Puusto peittää näkymät teollisuusalueen suuntaan. Ainoastaan Korpilevonmäen tuulivoimalat erottuvat teollisena elementtinä idässä.

Katsottaessa asemakaava-alueen suuntaan etelästä, Pispantieltä, noin kilometrin etäisyydeltä, voi puuston lomasta havaita nykyisiä teollisuusrakennuksia (Kuva 3-14). Tältä etäisyydeltä ne eivät kuitenkaan nouse maisemassa merkittävästi hallitseviksi elementeiksi, sillä ne jäävät osin puuston peittoon ja maisemassa näkyy myös maatalouteen liittyviä kookkaita rakennuksia ja halleja.

Kuva 3-13. Näkymä Kokemäentien ja Salattimentien risteyksestä kohti Köyliönjärveä, joka siintää taustalla. Oikeassa reunassa kaava-alueen eteläosaan kuuluva metsäkaistale Kokemäentien itäpuolella.

Kuva 3-14. Näkymä etelästä Pispantieltä kohti kaava-alueetta. Aivan kuvan vasemmassa reunassa sekä keskikohdan oikealla puolella puiden lomasta erottuu nykyisiä teollisuusrakennuksia. Etäisyys teollisuusrakennuksiin noin 1 kilometri.

3.3.2 Köyliönjoen laakso

Köyliönjoen laakso sijoittuu Ristolan asemakaava-alueen etelä- ja länsipuolelle. Lounaassa sijaitsee Ehtamon kylä. Lounaaseen katsoessa näkymät ovat lyhyitä sekä pienpiirteisiä ja muodostuvat pienten peltoaukeiden yli metsäkaistaleisiin sekä kylän lähimpiin rakennuksiin. Salattimentien ja Linjatien varrella kulkiessa näkymät rajoittuvat pääosin pihapiireihin tai pienille puuston rajaamille peltoaukeille. Pitkiä näkymiä on harvakseltaan ja ne ovat kapeita. Rakennukset pihapiireineen estävät suorat näkymät teollisuusalueen suuntaan. Lisäksi asemakaava-alueen lounaisosassa on säilynyt noin 40-80 metrin levyinen metsäkaistale, joka estää teollisuusrakennuksia näkymästä Ehtamon suunnasta katsottuna (Kuva 3-15).

Kylän kohdalla on säilynyt vehreä sekä harmoninen maalaismiljö ja alueilla on varsin yhtenäistä rakennuskantaa jälleenrakennuskaudelta tai varhaisemmalta ajalta. Paikoin on uudempi rakennuksia, jotka kuitenkin sopivat varsin hyvin ympäristöön massoittelemalla ja värityksen osalta. Pihapiireissä on niin hirsiaittoja, vanhoja talousrakennuksia kuin uudempi maatalouteen liittyviä halleja. (Kuva 3-16, Kuva 3-17 ja Kuva 3-18)

Kuva 3-15. Näkymä lounaasta Ehtamon kylän pohjoisosasta Linjatieltä kohti. Asemakaava-alueita reunustava nykyinen metsänreuna estää näkymät teollisuusalueelle.

Kuva 3-16. Salattimentien varrella oleva vanha maakellari vasemmalla ja oikealla pihapiiri.

Kuva 3-17. Viehättävää maalaismiljöötä Linjatien varrella.

Kuva 3-18. Ehtamon pihapiirin rakennuksia Köyliönjoen mutkassa.

Kaava-alueen länsiosasta avautuu ympäröivien pihapiirien ja metsäkaistaleiden lomasta pidempiä näkymiä luoteeseen kohti Köyliönjokea sekä sitä reunustavia peltoaukeita. Nykyiset asemakaava-alueen länsiosassa valtatie 12 varrella sijaitsevat kookkaat teollisuusrakennukset erottuvat paikoin maisemassa lännen ja luoteen suunnista katsottuna.

Ristolan teollisuusalueen länsiosassa on suppeita peltoalueita, joita osin rajaa kaava-alueen ulkopuolella kapea ja paikoin harva puustokaistale. Teollisuustonttien laidalla on suo-
japuustona vain hyvin harvaa männikköä, jolloin rakennukset näkyvät niiden latvusten alapuolelta. Korkeaksi kasvava mänty ei täysikasvuisena yksistään muodosta riittävää näkösuojaa. (Kuva 3-19)

Kuva 3-19. Nykyistä asemakaavan mukaista suojapuustoa teollisuusalueen reunalla. Kuva Linjatien ja valtatie risteyksestä itään kohti teollisuusaluetta.

Maisema-alueen länsilaidalta avautuu näkymiä kohti nykyisiä teollisuusrakennuksia. Rakennukset näkyvät valtatielle 12 sekä peltoalueen länsilaidalla kulkeville paikallisille teille. Korpintien sekä Solatien varrella, lähellä valtatieta 12, rakennukset näkyvät maisemassa harvan puuston lomasta niin kokonsa kuin osin värityksensäkin puolesta. Suurin vaikutus nykyisillä rakennuksilla on länsi-luoteen suuntaan noin kilometrin etäisyydelle asti, sillä valtatie 12 varrella suojapuustoa on vähän ja maisemassa erottuu useita teollisuusrakennuksia (Kuva 3-20 ja Kuva 3-21).

Pohjoisemmas Korpitielle rakennukset erottuvat edelleen maisemassa, mutta etäisyyden kasvaessa eivät enää niin hallitsevana (Kuva 3-22). Niiden edustalla näkyy myös maatalouteen liittyviä kookkaita rakennuksia, mikä lieventää vaikutusta.

Luoteesta valtatie 12 pohjoispuoliselta Linjatieltä katsottuna teollisuusrakennukset erottuvat osittain puuston lomasta. Kohdalta avautuu pitkä näkymä Köyliönjoen laaksoon. (Kuva 3-23 ja Kuva 3-24)

Kuva 3-20. Näkymä Solatiehtä kohti Ristolan teollisuusaluetta ja valtatieltä. Teollisuusalueen rakennukset erottuvat männikön takana kuvan oikeassa reunassa. Etäisyys teollisuusrakennuksiin noin 1,2 kilometriä.

Kuva 3-21. Näkymä lännestä Tuiskulaan vialtä Korpintieitä kohti Ristolan teollisuusaluetta. Nykyiset teollisuusrakennukset erottuvat puiden lomasta. Etäisyys teollisuusrakennuksiin noin 1,4 kilometriä.

Kuva 3-22. Näkymä luoteesta Korpintieltä kohti Ristolan teollisuusaluetta. Etäisyys teollisuusrakennuksiin noin 1,9 kilometriä.

Kuva 3-23. Näkymä luoteesta Linjatieltä kohti Ristolan teollisuusaluetta. Puiden lomasta näkyvät nykyiset teollisuusrakennukset.

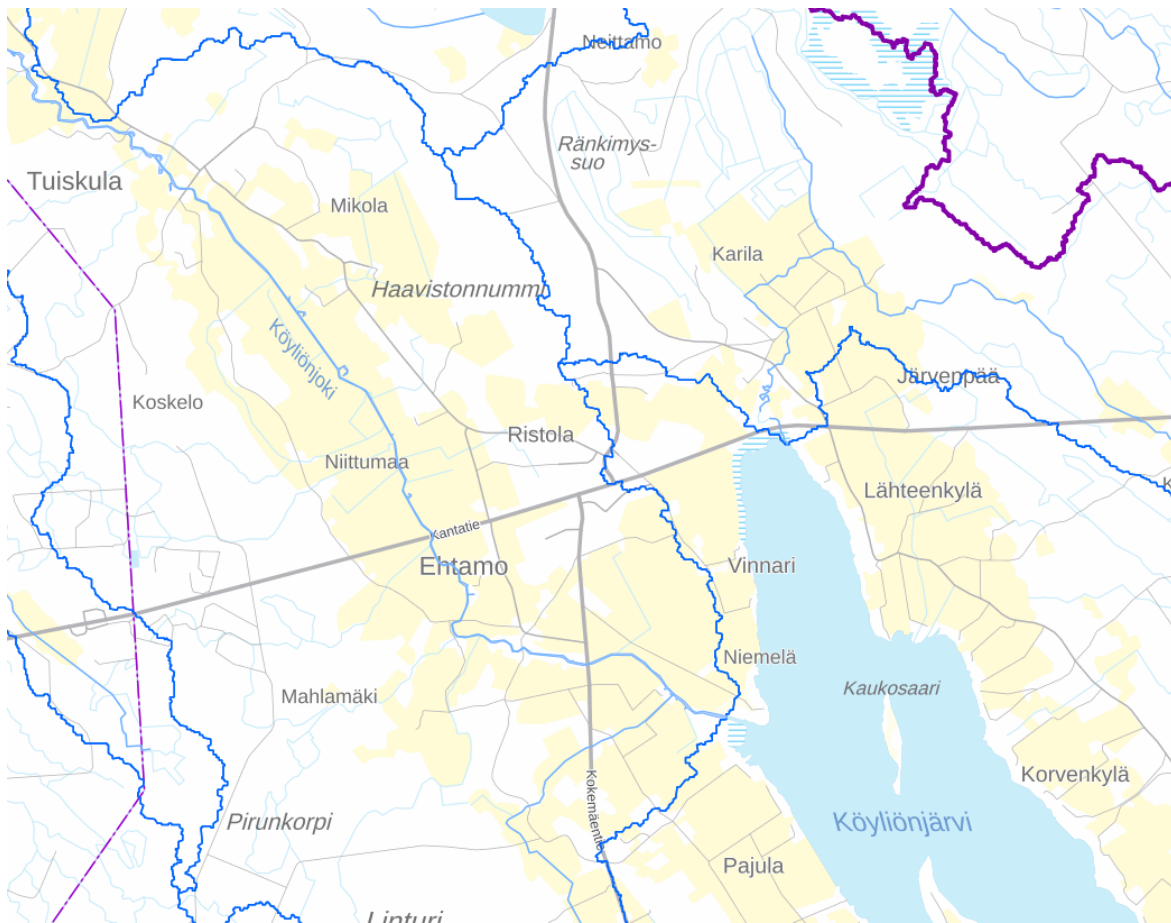

Kuva 3-24. Näkymä Ristolan asemakaava-alueen luoteispuolelta Linjatieltä Köyliönjoen laaksoon.

3.4 Vesistöt

Alue kuuluu Eurajoen vesistöalueeseen. Seudun maisemaa hallitsee Köyliönjärvi. Asemakaava-alue sijaitsee pieneltä osin idässä Köyliönjärven valuma-alueella, joka ulottuu sitä reunustaville viljelysalueille sekä selänteille. Kaava-alueen etelä- ja itäpuolella kulkee Köyliönjoki, jonka valuma-alueeseen Ristolan teollisuusalue pääosin kuuluu. Joki laskee luoteeseen ja muuttuu Eurajoeksi ennen kuin sen laskee mereen Eurajoen edustalla. Köyliönjärven pohjoispäähän laskee pohjoisilta ja itäisiltä selänteiltä vetensä keräävä Mustaoja.

Köyliönjärven halki kulkee eteläpohjoissuunnassa harjumuodostuma, joka on pohjavedenmuodostumisaluetta. Köyliönjärveä reunustavat idässä ja lännessä tuoreen kankaan peittämät, paikoin soiset moreenialueet.

Kuva 3-25. Valuma-alueet sekä vesistöt. Valtakunnallinen valuma-aluejako tummansinisellä, päävesistöalueet violetilla, vaaleansinisellä joet, ojat ja järvet. Lähde: Suomen ympäristökeskus (Syke), paikkatietoaineisto.

4 YHTEENVETO JA SUOSITUKSET

Ristolan teollisuusalue rajautuu valtakunnallisesti merkittävään Köyliönjärven kulttuurimaisemaan. Vinnarin ja Ehtamon kylissä sekä lähialueilla on säilynyt vanhaa rakennuskantaa.

Nykyisen teollisuusalueen vaikutukset kohdistuvat ympäröivässä kulttuurimaisemassa erityisesti länsi-luoteeseen Köyliönjoen laaksoon, valtatie 12 varrelle sekä jonkin verran itään, kaakkoon ja etelään kohti Köyliönjärveä ja sen rantapeltoja.

Nykyisen teollisuusrakennukset ovat erotettavissa massaltaan kookkaina ja maisemassa esiin nousevina elementteinä noin kilometrin etäisyydelle asti. Kauempaa katsottuna ne eivät enää korostu maisemakuvassa merkittävästi, erityisesti jos peltoaukealla sijaitsee maatalouteen liittyviä kookkaita rakennuksia, jotka lieventävät vaikutusta.

Ympäröivistä kyläalueista suurimmat vaikutukset kohdistuvat nykyisin Vinnarin kylään sekä Vinnarintien ja Vinnarinhaaran varren asutukseen. Myös kaava-alueella ja välittömästi sen ulkopuolella on asutusta, johon vaikutukset ovat paikoin merkittäviä.

Maisemassa merkittäviä vaikutuksia lisää riittämätön ja yksipuolinen suojapuusto erityisesti luoteen, lännen, etelän, kaakon ja idän suuntiin. Kaava-alueen reunoille on suositeltavaa muodostaa riittävän leveä ja monilajinen suojapuusto. Myös rakennusten värityksellä sekä pitkien yhtenäisten rakennusten porrastamisella tai muulla yhtenäisen

seinälinjan visuaalisella katkaisulla värytyksellä tai materiaalivaihdoksella voidaan vaikuttaa niiden erottumiseen maisemassa. Tummat hillityt sävyt sulautuvat paremmin puuston varjoihin kuin vaaleat ja värikkäät sävyt, jotka erottuvat selkeästi tummaa metsänreunaa vasten. Teollisuusalueen valaistus on myös rakennusten näkyvyyttä merkittävästi lisäävä tekijä pimeään aikaan. Valaistuksen aiheuttamiin vaikutuksiin voidaan vaikuttaa suoja-puustolla sekä valaistussuunnittelulla ja suuntaamalla valot siten, etteivät valo tarpeetto-masti leviä ympäristöön.

5 LÄHDELUETTELO

Suluissa oleva päivämäärä nettilähteiden perässä kertoo, milloin lähteeseen on viitattu.

Kansallisarkisto 2025. Karttakokoelma. [Astia-palvelu](#)

Maanmittauslaitos 2025. [Vanhat painetut kartat](#)

Museovirasto 2025a. Muinaisjäännösrekisteri. (3.12.2024) [Muinaisjäännösrekisteri](#)

Museovirasto 2025b. Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY. 6.10.2023. [Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY](#)

Museovirasto 2025c. Rakennusperintörekisteri. (3.12.2025). [Rakennusperintörekisteri](#)

Ramboll, Satakuntaliitto 2023. Satakunnan maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt 2023, Säkylä. [Inventointiraportti](#)

Satakunnan museo 2025, Satakunnan rakennusperintötietokanta PAKKI, viranomaistietokanta, inventointiraportti (10.12.2025)

Satakuntaliitto 2019. Satakunnan vaihemaakuntakaava 2. [Vaihemaakuntakaava 2 -ai-neisto](#)

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2021. Lallin laitumilla. Köyliönjärven kulttuurimaiseman hoitosuunnitelma. RAPORTEJA 16 | 2021 [Lallin laitumilla -raportti](#)

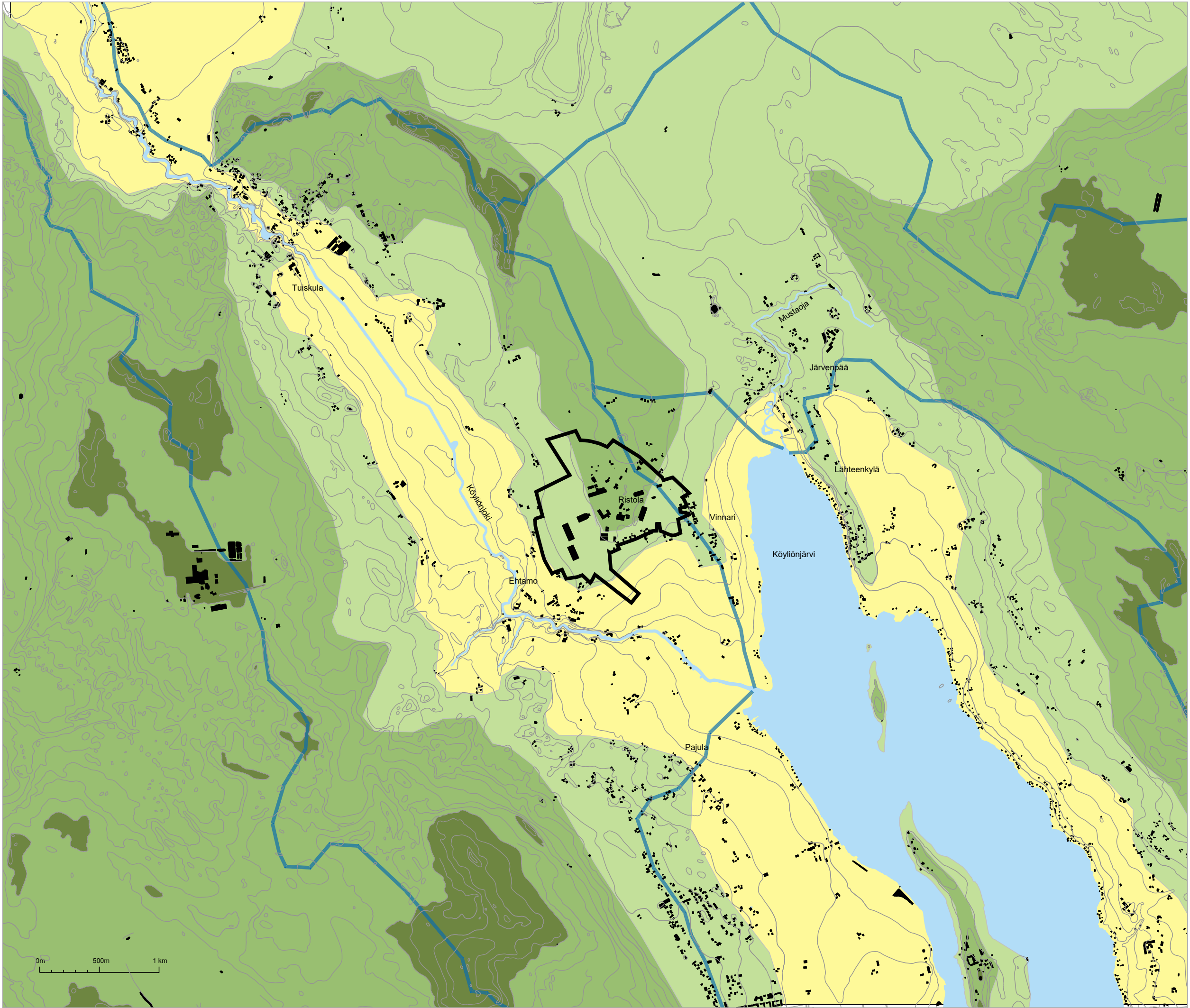
Ympäristöministeriö 1993. Maisemanhoito. Maisema-alue työryhmän mietintö, osa I. Mietintö 66 /1992. [Maisemanhoito-raportti](#)

Ympäristöministeriö 2022. Kansallismaisemat. [Kansallismaisemat](#)

Ympäristöministeriö 2021. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, VAMA 2021. [Satakunnan valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet](#)

LIITTEET

1. Maisemarakenne
2. Maisemakuva

MERKINTÖJEN SELITYS

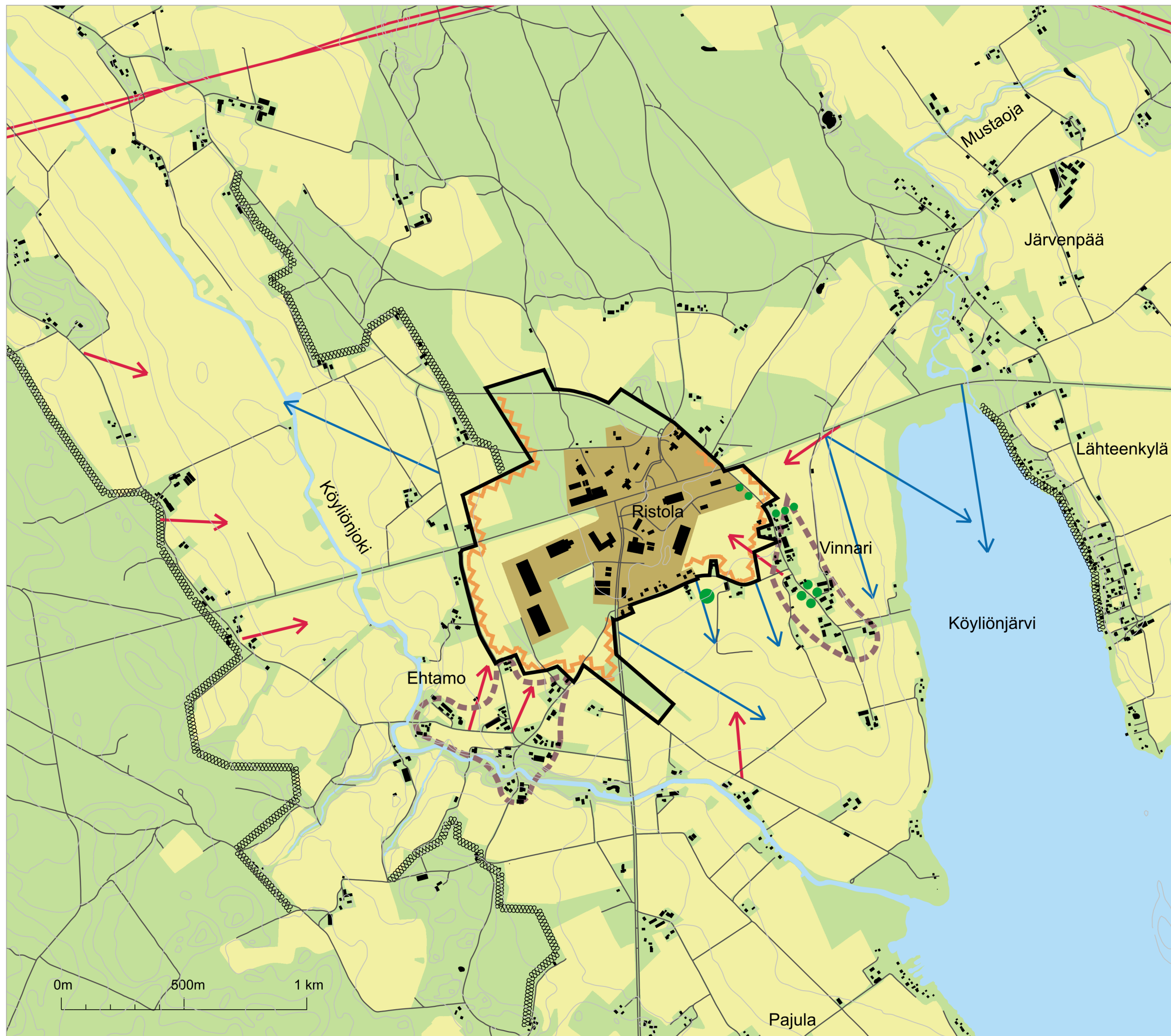
- LAAKSO
- VAIHETTUMISVYÖHYKE
- SELÄNNE
- SELÄNTEEN LAKIALUE
- JÄRVI TAI JOKI
- VEDENJAKAJA
- RAKENNUS
- KAAVA-ALUE

RISTOLAN ASEMAKAAVA
MAISEMA-ANALYYSI

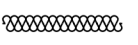
MAISEMARAKENNE

1:30 000

MERKINTÖJEN SELITYS

- MERKITTÄVÄ NÄKYMÄ
- HUOMIOITAVA NÄKYMÄSUUNTA
- MERKITTÄVÄ REUNAVYÖHYKE
- KEHITETTÄVÄ REUNAVYÖHYKE
- VOIMALINJA
- PUURIVI TAI KOMEA YKSITTÄISPUU, MAISEMAPUU
- KYLÄ
- TAAJAMA, PUOLIAVOIN MAISEMA
- METSÄ, SULKEUTUNUT MAISEMA, HAJA-ASUTUS, PIHAPIIRIT
- PELTO, AVOIN MAISEMA
- JÄRVI, JOKI, MERKITTÄVÄ OJA
- RAKENNUS
- KAAVA-ALUE

RISTOLAN ASEMAKAAVA
MAISEMA-ANALYYSI

MAISEMAKUVA

1:15 000